

Peelraamstelling Neerkant viel onder "Vak Asten [staf 30.RI]"

De stellingen in Neerkant vielen onder het "Vak Asten".

In Neerkant lag vanaf midden 1939 de 1^e en 2^e compagnie van I-27.RI (1^e bataljon, 27^e Regiment Infanterie) in Neerkant. Ze lagen in een tentenkamp op het voetbalveld en later een barakkenkamp op de hoek Buizerdweg/Heitrak (waar nu dat bosje is). Veel soldaten werden er ook bij de burgers ingekwartierd.

In de loop van 1939 werd de onderdelen van 27.RI vervangen door de 1^e en 2^e compagnie van II-30.RI (2^e bataljon, 30^e Regiment Infanterie). De 1^e en 2^e compagnie van I-27 werden naar Deurne/Walsberg gedirigeerd.

Het "Vak Asten" werd door de regimentsstaf van 30.RI [luitenant-kolonel G.E.A. Themann] gecommandeerd.

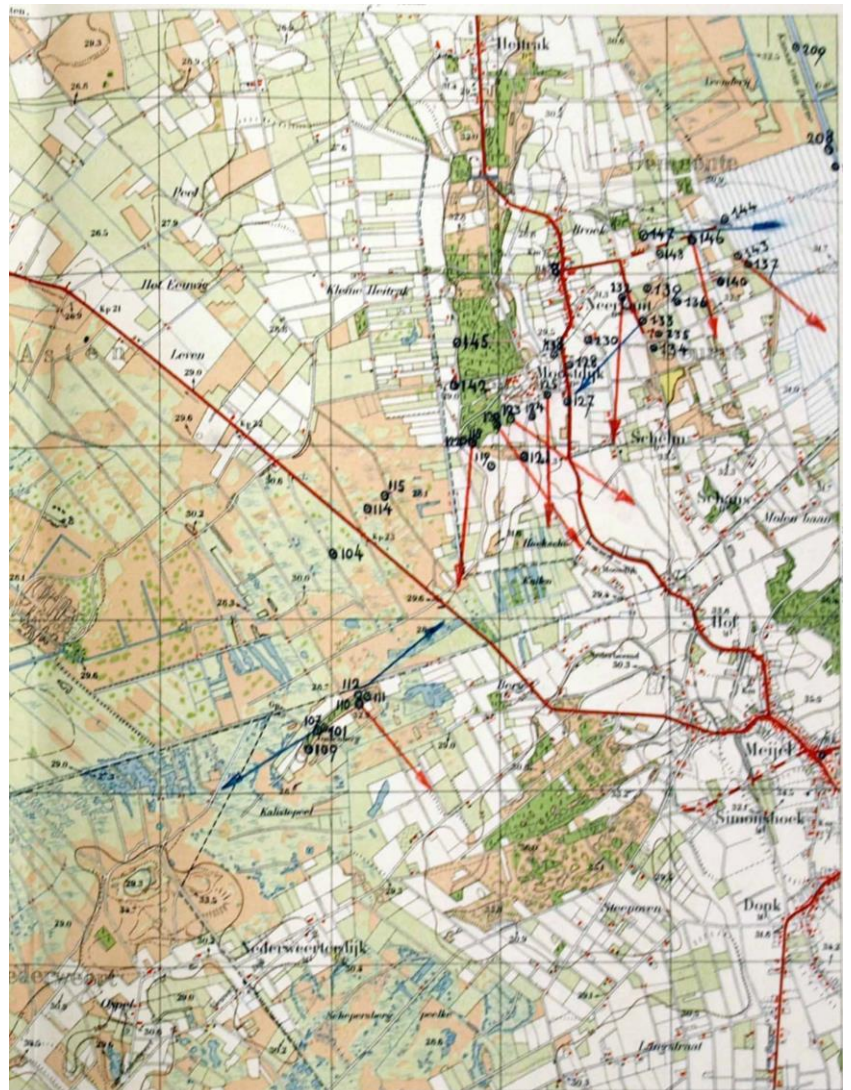
Het had **twee eigen bataljons [II-30.RI en III-30.RI]** en twee vreemde [III-41.RI en 2.GB] (GB = Grens Bataljon).

Naast enige pioniers en de drie Politietroepen detachementen Buggenum/Roermond, Someren en Venlo, had men een deel van de regimentstroepen van 30.RI als enige ondersteuning. Artillerie ontbrak geheel. III-41.RI en 2.GB lagen aan de Maas, de andere twee in de Peel-Raamstelling.

In Neerkant lagen aldus de **1^e en 2^e compagnie van II-30.RI**.

- * De 1^e compagnie bezette het gedeelte ten westen van de weg Neerkant-Meijel tot aan de weg van Asten naar Meijel.
- * De 2^e compagnie bezette het gedeelte van de Lage Brug tot aan ongeveer de Keulsebaan.

Hiernaast een kaart met de posities van de bunkers/kazematten rond Neerkant. De rode en blauwe pijlen zijn hoogstwaarschijnlijk de schoots-richtingen van de mitrailleurs in de bunkers/kazematten. (weet niet waarom de ene pijl rood is en de andere blauw).

Mei 1940 (algemeen "Vak Asten")

De Duitse 56.ID – dat het centrale deel van de Peel-Raamstelling diende te doorbreken – had aan de Maas zeer zware strijd moeten leveren. Daarbij was het de divisie niet gelukt ook maar één overgang intact in handen te krijgen, wat uit de aard der zaak [er waren in hun vak slechts twee bruggen, die bij Venlo], niet heel bijzonder was.

Het betekende wel dat men de westzijde van de Maas moest vrij vechten om brugslag te laten plaatsvinden. Door de ontwikkelingen bij Venlo en de opstopping die bij Grubbenvorst ontstond, was het simpele feit aan de orde dat 56.ID zich voor de onmogelijke taak gesteld wist om zich op 10 mei nog te ontplooiën tegenover de Peel-Raamstelling. De divisie slaagde er niet eens in haar regimenten volledig over de Maas te krijgen op die eerste oorlogsdag.

Zodoende kwamen slechts enkele bataljons in beweging richting de Peel. De divisie had een aanvalsgebied tussen Deurne en Meijel [Vak Asten], daar waar de Peel-Raamstelling zich op de grens van Limburg en Brabant ontwikkelde. Een gebied waar de stelling zich achter **vier verschillende hindernissen gebouwd** wist.

In het noorden nog **het defensiekanaal**, daarna een stuk achter **het (afwaterings)kanaal van Deurne en Nederweert**, dan **de Noordervaart** en tenslotte overgaand in **de Zuid-Willemsvaart**.

In de sector tussen Griendtsveen en Nederweert lag de stelling in feite achter twee hindernissen.

- De noord-zuid as tussen Griendtsveen en Meijel achter het Deurnekanaal – met een dubbele loop tot Meijel waartussen inundaties .
- Op de oost-west as tussen Meijel en Nederweert achter de Noordervaart waarna een brede inundatie tot de eigenlijke linie.

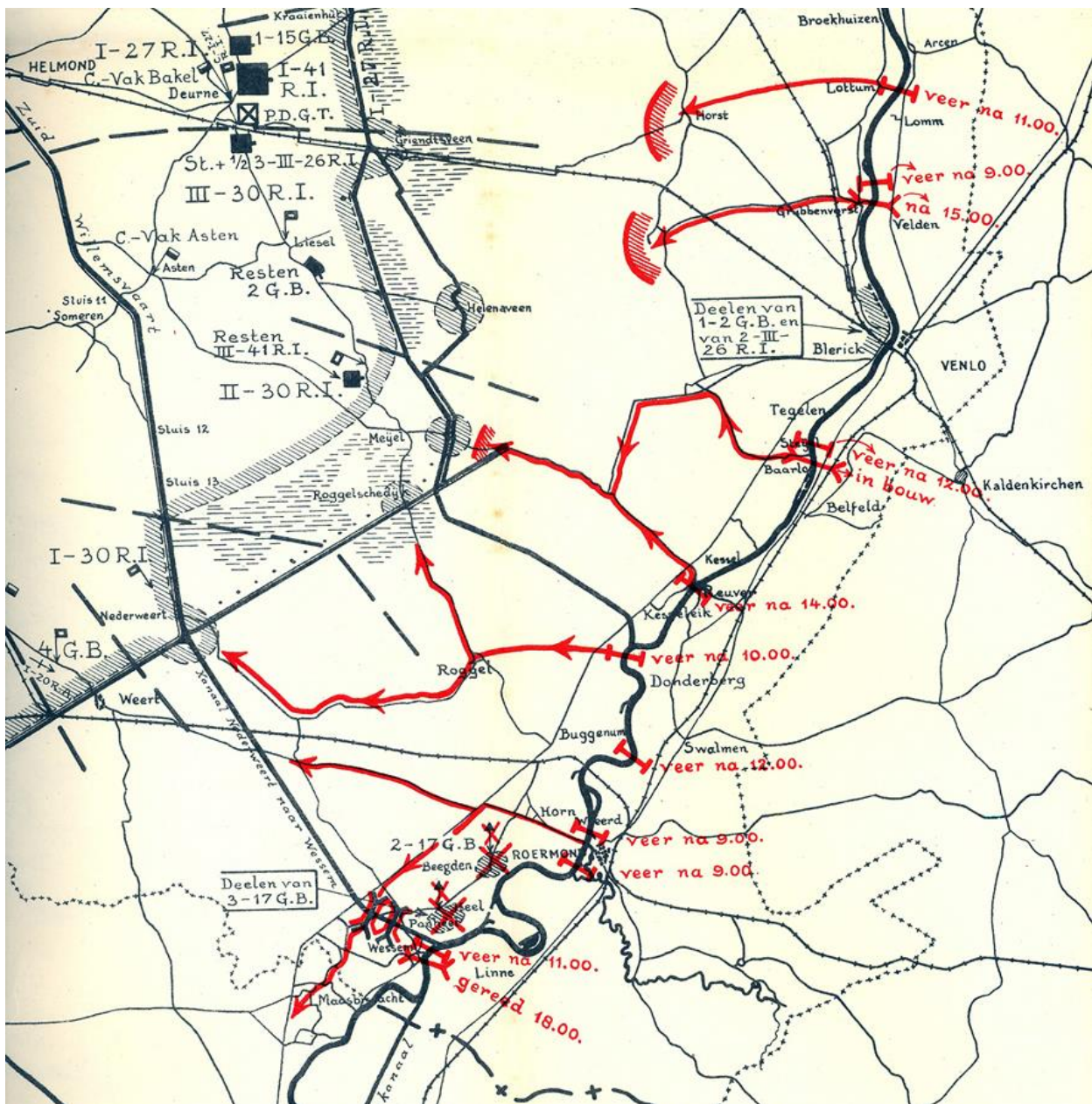
Op beide locaties waren aan de buitenste kanaaloevers [westkant] voorposten ingezet en ten zuiden van Meijel enkele kazematten gebouwd. Achilleshiel in deze winkelhaak was de sector Meijel zelf. Meijel was een eiland tussen de kanalen, de inundaties en de eigenlijke linie die net ten westen (Neerkant) van het stadje lag.

Het was daarom met enige voorposten 'versterkt'. Twee secties infanterie [reserve 1e luitenant A.E.J.M. Pernot] en een licht stuk infanteriegeschut 6-veld. Doordat de naderings-zone van de stelling hier voor een aanvallende zeer lastig was, was de Nederlandse bezetting ook beduidend minder groot. Er lagen **slechts twee bataljons [II-30RI en III-30RI]** in de gehele sector.

Voor de Duitsers was het logisch om bij Meijel aan te vallen. Niet alleen vanwege het feit dat de stelling daar een zwak punt kende, maar eveneens omdat de enige werkelijk bruikbare weg van Venlo/Grubbenvorst naar Beringe/Meijel liep. En die weg bood de kans om buiten de drassige Peelgrond te blijven die het gebied zo kenmerkte.

De omgeving van Meijel en Nederweert was echter voor de verdedigingslinie ook voorzien van een gunstige factor. Er waren enkele heuvels die de frontlijn – versterkt met de bekende kazematten – uitstekend uitzicht en schootsveld boden richting naderingszone.

Het Duitse IR.192 was samen met de AA.156 – de verkenningsafdeling die met een compagnie pantserwagens van AA.25 was versterkt – als eerste in de sector voor de Peel-Raamstelling gekomen. Een van de Duitse fietspatrouilles werd bij Helenaveen door de voorpost aldaar afgewezen, en verloor enkele manschappen waaronder de pelotonscommandant.

Kaart opmars Duitse leger 10 mei 1940

Langs de weg Venlo – Meijel naderde echter een veel sterker Duits verband in de late middag van 10 mei. Het waren twee pelotons pantserwagens, een peloton PAK 36 en infanteristen. Het was vermoedelijk het met pantserwagens van AA.25 versterkte 2./AA.156, versterkt met infanteristen van I./IR.192. In elk geval werd de eenheid die langs de smalle weg oprukte vanuit Beringe al in een vroeg stadium door de voorpost van de eerder genoemde twee secties en hun stuk 6-veld onder vuur genomen. De Duitsers brachten hierop de stukken antitankgeschut in stelling waarvan er prompt een door een voltreffer van de 6-veld werd uitgeschakeld. Ook een Duitse LKW werd door een van de mitrailleurs kapot geschoten. Hierna bleven beide partijen elkaar op relatief grote afstand beschieten, waarbij de Duitsers driftig gebruik maakten van de 20 mm boordkanonnen van de pantserwagens en de PAK36 stukken. Het vuur werd op een zeker moment zo intensief dat van een van de Nederlandse secties een groep manschappen terugweek en in Meijel aan de compagniescommandant [reserve kapitein E.M.P. Drost] meldde dat het onhoudbaar was geworden. Ze werden rigoureuus teruggestuurd.

Het vuurgevecht duurde tot de zon onderging, en toen besloot de compagniescommandant aan Nederlandse kant dat het genoeg was geweest. Hij veronderstelde dat het donker de manschappen geen beter gevoel zou geven en beval luitenant Pernot met zijn manschappen terug te keren en in de hoofdstelling opnieuw posities in te nemen. Het toeval wilde dat aan Duitse zijde – vermoedelijk op basis van dezelfde overweging van het vallend duister – ook tot terugtrekken was besloten. Zodoende verzamelden de Duitsers zich ook en trokken terug naar Beringe. Geen van beide partijen had door dat de ander zich terugtrok. Zo kon het zijn dat aan Duitse zijde voorbereidingen werden getroffen voor een goed voorbereide aanval op zaterdag. Daartoe wilde men echter eerst geschut aantrekken dat de brug bij Grubbenvorst echter nog niet gepasseerd was.

Aan Nederlandse zijde was tijdens de contacten met de tegenstander bij Helenaveen en Beringe geen enkele dode gevallen. De Duitsers verloren wel vijf man gesneuvelden, onder wie twee pelotonscommandanten. Het KTB van 56.ID geeft aan dat men de gehele dag een totaal aantal slachtoffers had van 143 man, waarvan 44 gesneuvelden onder wie 5 officieren.

De ontwikkelingen bij Mill (Duitsers breken hier door de Peel-Raamstelling, ca. 22:00 uur 10 mei) hadden aan Nederlandse kant inmiddels geleid tot een herziening van de defensieve plannen. **De gehele stelling kreeg in de late avond het bevel terug te trekken op een provisorische nieuwe stelling achter de Zuid-Willemsvaart.** Een klap in het gezicht van de verdedigers die hun hoofdstelling onaangetast en onaangevallen moesten verlaten voor een totaal nieuwe en volledige geïmproviseerde opstelling achter het smalle kanaal. Voor de Duitsers zou het de volgende dag een complete verrassing blijken dat de stellingen verlaten waren. Dankzij de opvallend slechte communicatie tussen de Duitse vakken bleven 30.ID en 56.ID ongewis van de bewerkstelligde doorbraak bij Mill. Voor hen dus geen reden om ook 's nachts druk op de Nederlandse linie te blijven uitvoeren. Hadden ze dit wel gedaan dan hadden de zaken voor de verdedigers heel anders kunnen lopen.

Mei 1940 (Neerkant)

Op 9 mei 1940 (24:00 uur) werd door de beide compagnieën het bevel van de bataljonscommandant ontvangen om vanaf 3:00 uur (10 mei) de gevechtsofstellingen te bezetten. Tevens moest de ondersteunende eenheden (bijvoorbeeld bevoorradings- en keukenpersoneel) zich verzamelen bij het barakkenkamp voor een eventuele terugtrekking richting Asten.

In de nacht van 9 op 10 mei werden er ontploffingen ver voor de stellingen van de 2^e compagnie gehoord (waarschijnlijk het opblazen van de bruggen over de Maas en bommen langs de wegen welke de wegen moesten versperren).

Om ongeveer 3:30 uur (10 mei) kwamen er vliegtuigen over (vanwege het aantal en omdat ze in westelijke richting vlogen waren het zeer waarschijnlijk Duitse vliegtuigen).

De zware mitrailleurs werden door de 1^e compagnie uit de kazematten gehaald en deze namen de vliegtuigen, na identificatie, onder vuur (zonder resultaat vanwege de vlieghoogte van de vliegtuigen).

Die ochtend komen de ontploffingen steeds naderbij en er worden rookkolommen van brandende huizen/gebouwen waargenomen. De kazematten worden verder aangevuld met munitie (vanuit een munitiebunker aan de Keulsebaan). Tevens worden 's ochtends de mijnen op scherp gezet door de genie.

De burgers die voor de verdedigingslinie woonden moesten in de voormiddag hun huizen verlaten. Het betrof hierbij de bewoners van de Schelm, Schans en de Heide (tevens de gebieden die in oktober/november 1944 weer hun portie zouden krijgen).

Sommigen konden onderdak vinden in Neerkant zelf en/of Heitrak. Anderen moesten naar Liessel, Asten of Deurne.

De boerderijen die het schootsveld belemmerden werden volgens plan in brand gestoken. Het troffen hierbij circa 12 boerderijen en tevens de betonfabriek. De bewoners van deze boerderijen kregen 's morgens te horen dat ze hun boeltje moesten pakken hiervoor. (na de branden bleven de wanden van de boerderijen trouwens grotendeels overeind staan waardoor de schootsvelden niet noemenswaardig verbeterden).

Om ongeveer 15:00 uur dook er een restant van een terugtrekkende compagnie voor de linies in Neerkant op (hoogstwaarschijnlijk van het III-41.RI). Ze hadden aan de Maaslinie gevochten maar moesten terugtrekken vanwege de Duitse overmacht (het moreel van de "Neerkantse" soldaten kreeg hierdoor een gevoelige tik).

Bij de 1^e compagnie ten westen van de Keulsebaan gebeurt verder niet veel.

Bij de 2^e compagnie komt om 18:00 uur het gerucht binnen dat de Roggelse Brug en de Heldensedijk in Meijel al in handen zijn van de Duitsers.

Anderhalf uur zouden de Duitsers al voor Meijel-Dorp liggen (dit was dus niet het geval zoals je al eerder had gelezen onder het stukje Mei 1940 algemeen). De Duitsers trokken na de schermutselingen terug naar Beringe om de volgende dag de hoofdaanval te kunnen uitvoeren.

Ondertussen stijgt de spanning met het uur en er worden luisterposten uitgezet omdat vanwege de duisternis het voorliggende terrein niet meer overzien kan worden.

Om 20:30 uur melden de luisterposten dat gedaanten de stellingen naderen. Hierop wordt mortiervuur afgegeven op de kruispunten van de Schansweg en ook de lichte en zware mitrailleurs mengen zich in de strijd. Van de "aanvallers" komt geen antwoord. Na een kwartier wordt het schieten gestaakt, het blijkt loos alarm te zijn geweest.

Om 21:00 uur (10 mei) wordt het bevel tot terugtrekking gegeven vanwege de doorbraak door de Duitsers van de Peel-Raamstelling bij Mill (hierdoor kunnen de Duitsers de Peel-Raamstelling van achteren aanvallen en oprollen). De 1^e en 2^e compagnie moeten zich terugtrekken tot achter de Zuid-Willemsvaart.

Om 23:00 uur (10 mei) moeten de stellingen ontruimd zijn. Een peloton van elke compagnie moet als rugdekking achterblijven. Als er om 24:00 uur (10 mei) nog geen Duitsers zijn waargenomen mogen ook zij zich terugtrekken. Iedereen verzamelt zich bij het barakken-kamp. Vanaf hier trekken de beide compagnieën naar de weg Meijel-Asten en dan via Asten naar Sluis 11. In de ochtendschemering van 11 mei arriveren de troepen op de westelijke oever van de Zuid-Willemsvaart. Hier moeten ze de Duitsers tegen zien te houden, echter zonder kazematten en loopgraven.

Na enkele gevechten geeft de 1^e compagnie zich hier op 11 mei over aan de Duitsers.

De 2^e compagnie trekt zich verder terug richting Leenderstrijp (gehucht bij Leende) en geeft zich hier op 15 mei over.

Op 11 mei wordt Neerkant bezet. De eerste Duitsers verschijnen deze dag in het dorp (volgens zeggen slechts een tiental). De hoofdmacht van de Duitsers trekt via de weg Meijel-Asten op, richting Asten en de Zuid-Willemsvaart.

bron: Zuidfront Holland 10 -15 mei 1940

<http://www.zuidfront-holland1940.nl/index.php?page=peel-raam-elders>